

Van Haver Tot Gort

Uitgave van het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde

Secretariaat : Postbus 3086, 3101 EB Schiedam

Redactieadres : Redactie Van Van Haver tot Gort

p/a : Postbus 3086, 3101 EB Schiedam

Voorspoedig nieuw (tarwe-) jaar toegewenst!

We staan er niet zo vaak bij stil maar in feite hebben molenaars meer reden om in deze tijd van het jaar oud- en nieuw te vieren dan aan het eind van het kalenderjaar!

Oude- en nieuwe oogst wisselen elkaar af en in de augustusmaand kijken we allen vol gespannen verwachting uit naar wat de nieuwe oogst aan tarwe brengen zal. Ongrijpbare factoren oefenen in deze periode hun invloed uit op zaken die voor ons als molenaars (en in feite voor de boeren nog sterker) van uiterst groot belang zijn. Het weer is zoiets onberekenbaars en toch van zo'n enorme invloed op de kwaliteit van het graan.

Elk zonnetje in de afrijpingsperiode begroeten we met vreugde en regen kan onze stemming, met gedachten aan schot in het achterhoofd, doen omslaan als het weer zelf.

Niet alleen de kwaliteit van de tarwe is één van de onzekerheden die ons op de grens van oude- en nieuwe oogst bezighouden, ook de vraag wat de prijzen, zowel van de grondstof als die van het eindproduct, zullen gaan doen, behoort daartoe. Allemaal vragen waar het antwoord ten dele nog verborgen ligt in de toekomst. Zonder optimisme vaart niemand wel, vandaar : een voorspoedig nieuw (tarwe)jaar toegewenst door Uw

redactie!

Geen zomer-reces voor Korenmolenaarsgilde.

Dat er in twee vakantiemaanden bij het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde nog zoveel kan gebeuren! In tegenstelling tot hetgeen we min of meer verwachtten zijn er in de afgelopen periode nog allerlei activiteiten ontplooid geworden. Met voldoening kwijten we ons op de nu volgende pagina's van de taak U daar een en ander over mee te delen, waarbij dan tevens antwoord zal worden gegeven op enige vragen die we op het voorblad in het nogal filosofisch getinte stukje hebben gesteld.

Om te beginnen over de te verwachten bakkwaliteit van de nieuwe tarwe-oogst een bijdrage van de "werkgroep kwaliteitscontrole c.a."

Tarwe Nieuwe Oogst.

Er is een oud molenaarsgezegde : "De inkoop bepaalt of de molen zal bloeien". Dit gezegde geldt min of meer nog steeds. De proeven van TNO/Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde hebben weer eens uitgewezen, dat een goed inkoopbeleid haast belangrijker is dan een goed malende steen.

Nu de nieuwe oogsttarwe verwerkt gaat worden, komt het erg op dat inkoopbeleid aan, want het is niet eenvoudig de bakkwaliteit van de nieuwe tarwe op hetzelfde peil te brengen als het peil van de tarwe van oogst-1977. En juist die constantheid van kwaliteit is erg belangrijk. Wij vernemen graag van U welke graanleverancier(s) in staat zijn hun leveranties zodanig aan te passen, dat een geleidelijke overgang bereikt wordt. Want de graanleverancier is een zeer belangrijke schakel in het geheel. De molenaar die zelf z'n tarwe inkoopt én in staat is constant een prima produkt te leveren, moet wel van goede huize komen.

Hoewel er nog weinig bakproeven genomen zijn en bovendien de eerste partijen vaak wat minder zijn (haastig geoogst), kunnen wij U toch wel enige voorlopige inlichtingen geven.

Het ziet er naar uit dat de europeese tarwe in het algemeen minder van kwaliteit is dan vorig jaar het geval was. In Duitsland heeft men tarwe met een hoog eiwitgehalte kunnen oogsten, in Frankrijk zijn de opbrengsten weliswaar hoog, het eiwitgehalte is echter lager dan vorig jaar. De oogsten in Nederland zijn hoog, de bakkwaliteit lijkt slechter te zijn dan vorig jaar. De resultaten lijken niet ongunstig, maar zeker niet beter dan vorig jaar. Overigens is het gevaarlijk de tarwe op exterieur te beoordelen, we moeten echt wel de proeven afwachten. Hopelijk kunnen we een volgende keer daarom met wat concretere informatie komen.

Het verdient o.i. aanbeveling, wanneer U nieuwe tarwe gaat verwerken, deze indien mogelijk te vermengen met oude oogst en geleidelijk het percentage nieuwe tarwe op te voeren. Is dit vanwege de ruimte niet mogelijk, dan doet U er goed aan Uw afnemers te waarschuwen en d.m.v. goed overleg met enkele bakkers de vinger aan de pols te houden. Het lijkt ons zinvol niet te karig te zijn met het bijmengen van harde hoogwaardige Amerikaanse tarwe.

Hopelijk kunt U hiermee Uw voordeel doen. Maar : zorg voor goede tarwe die ook constant goed is!

Werkgroep Kwaliteitscontrole. c.a.

En wat gebeurde er intussen...

Nee, we hebben echt niet helemaal stilgezeten, bestuursleden en adviseurs van het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde. Onderstaand geven we een overzicht van de zaken die in de afgelopen periode in bestuurs- en werkgroepsverband zijn behandeld.

Het Dagelijks Bestuur,

vergaderde op 16 juni in Ravenstein.

Er werden een aantal zgn. lopende zaken afgehandeld die voor U als molenaars wel van belang, maar in hoofdzaak minder interessant zijn. We nemen er enkele tussenuit die het minst on-interessant zijn.

1. Adviesprijzen.

Er werden enige uitgangspunten vastgesteld voor de kleine commissie die in augustus de adviesprijzen zou gaan bepalen.

2. Ballotage-reglement.

Men besprak de tekst van een wat meer verfijnd-ballotage reglement, waarin de secretaris als leider van de procedure een verantwoordelijke plaats zou krijgen. De nieuwe procedure zal nog moeten worden goedgekeurd door het Algemeen Bestuur, dat waarschijnlijk op 30 september bijeen zal komen. De zich in de tussentijd aanmeldende deelnemers zullen echter wel volgens het nieuwe reglement worden "behandeld". Belangrijk is, dat alle deelnemers die werkzaam zijn op molens binnen een straal van 40 km van de molen van de adspirant-deelnemer, schriftelijk van de aanmelding op de hoogte worden gesteld en dan binnen vier weken hun eventuele bezwaren kenbaar kunnen maken.

In ons volgend nummer zullen wij de volledige tekst zoals die door het A.B. zal worden vastgesteld, publiceren.

3. Financiële toestand.

De penningmeester kon hierover geen al te enthousiaste geluiden laten horen. Een aantal deelnemers had zijn bijdrage nog niet betaald. Besloten werd om aan deze molenaars een vriendelijk doch dringend verzoek te sturen om met spoed tot betaling over te gaan. We hopen er het beste van.

n.b. Tijdens het ter perse gaan van dit nummer (als U ons vergeeft dat we onze stencilmachine maar even als pers zien) kwam, op vrijdag 15 september het D.B. weer bij elkaar. Daar is ons echter nog niet meer van bekend dan dat er een overladen agenda werd afgehandeld.

Werkgroep kwaliteitscontrôle c.a.

Er werd hier overleg gepleegd met TNO-Wageningen om tot de opstelling van het eind-rapport over de proevenserie te komen. Tevens werd het voorstel over de keurings-normen verder uitgewerkt. Een en ander zal, na de vaststelling van de keuringsrege-ling door het bestuur, aan alle deelnemers worden toegezonden. Het rapport zelf zal in Van Haver tot Gort worden gepubliceerd en daarna ook in "De Molenaar" worden afgedrukt. En dan zal er een belangrijk stuk werk van deze werkgroep zijn voltooid. Dan kan men zijn aandacht van de "kwaliteitscontrôle" naar het "c.a." gaan ver-plaatsen. Want wat betekent dat onverklaarbare "c.a." nou eigenlijk?

C.A., zegt het woordenboek, betekent "cum annexis" en dat is, vertaald uit het Latijn, "met den aankleve vandien; met het bijbehorende of bijgevoegde". En als we het dan houden op "met het bijbehorende" dan komen we vanzelf op de "voorlich-ting graan-aankoop", want dat hoort onverbrekkelijk bij de kwaliteitscontrôle, het gaat er zelfs aan vooraf. Iets van het verplaatsen van de aandacht naar het "c.a." is elders in dit nummer al te merken. Als U ons tenminste nog volgen kunt.

Deelnemersbestand.

Hier valt te melden dat aan een aantal molenaars aanmeldingsformulieren werden toegestuurd. Enkele ontvingen we inmiddels ingevuld retour. Voor één adspirant-deelnemer, uit Oost-Brabant is de ballotage-procedure nieuwe stijl thans van start gegaan.

Wordt hij toegelaten, dan zal hij in ons volgend nummer met naam en toenaam worden genoemd. Voorlopig houden we het maar op die vrij nietszeggende aanduiding "Oost-Brabant", zoals ook elders in dit blad molens en molenaars maar zo globaal worden aangeduid. Het gaat dan steeds om zaken die bij bestuur of werkgroepen vertrouwelijk in behandeling zijn en die nog in een zodanig pril stadium verkeren dat het zondermeer noemen van man-en-paard wel eens nadelig zou kunnen zijn. Maar dit terzijde, we hadden het over het deelnemersbestand. Er kwam ook een aanmelding binnen van een adspirant-deelnemer uit het zuid-westen van ons land alsmede drie (3!) uit de Randstad waaraan nogal wat problemen vast zitten. Uit het oosten en noorden blijft het opvallend stil. Hoe zit dat daar toch? Want de lijst met reeds toegelaten deelnemers is voor die gebieden ook al erg mager!

Werkgroep Technische en Bedrijfseconomische Adviezen.

Deze werkgroep is wel bijzonder actief geweest. Als belangrijkste gebeurtenis valt wel aan te merken

1. Gesprek met vertegenwoordigers van Economische Zaken.

Het betrof een zeer uitvoerige gedachtenwisseling waarbij bleek dat de heren van het ministerie zich wel bijzonder gedetailleerd in het rapport over de bedrijfseconomische aspecten van het korenmolenaarsambacht en de daarbij behorende subsidie-aanvraag hadden verdiept. Hoewel de gespreksresultaten niet onbemoedigend zijn, doemen er toch enige vraagpunten op waar nog geen pasklare oplossing voor is gevonden. We blijven optimistisch al hadden we U liever een meer concreet bericht meegedeeld.

2. Algemeen oriënterend advies exploitatie korenmolen "De Arend" Terheyden (NBr).

Al geruime tijd maalt op deze gemeentelijk bezit zijnde molen, Louis Rommens, die, na jarenlang als molenaar zijn dagelijks brood te hebben verdiend, node een andere werkkring moest kiezen en slechts op zaterdagen en avonden tijd had om met "zijn" Arend te malen.

Thans is een groep bakkers uit de kring van het Echte Bakkersgilde vastbesloten om "De Arend" weer dagelijks in bedrijf te krijgen en daarmee Rommens' algehele terugkeer naar het molenaarsvak mogelijk te maken. Men denkt aan een exploitatie in de stichtingsvorm, waarin dan ook de gemeente zou deelnemen. Om tot een raming van de te treffen technische voorzieningen en andere investeringen te kunnen komen werd de molen bezocht en daarna werd aan de hand van de raming en de andere gegevens een exploitatie-begroting opgesteld waaruit de vereiste minimum omzet werd afgeleid. Hiermee kan men dan plaatselijk verder gaan werken om de plannen tot werkelijkheid te maken. We wensen Rommens en de andere werkers achter de schermen daar, veel succes!

3. Globale berekening investeringen en extra omzet voor 20 molenaar.

Voor een molenaar in zuidwest-nederland die nu een "gemengd-bedrijf" heeft (enige tarwemel- en bloem-omzet en daarnaast veevoederhandel) werd een globale berekening gemaakt van de investeringen en benodigde extra omzet die het in dienst nemen van een molenaarsknecht met zich mee zou brengen. De "markt" ligt in dat betreffende gebied niet zo gunstig.

4. Gesprek over exploitatiemogelijkheden korenmolen in Zuid-Nederland.

Met een adspirant-deelnemer en een gemeente ambtenaar (de molen in kwestie is gemeentebesit) vond een oriënterende bespreking plaats over de mogelijkheden om de betreffende, pas gerestaureerde korenmolen weer volledig in bedrijf te krijgen. Verdere schriftelijke adviezen zal de werkgroep eerst opstellen nadat de ballotage-procedure van start is gegaan. Bij al de bovengenoemde adviezen blijkt het voor Economische Zaken opgestelde "Rapport over de bedrijfseconomische aspecten van de instandhouding van het korenmolenaarsambacht... enz", als een soort handboek te functioneren, op basis waarvan het mogelijk is de cijfermatige benadering van elke exploitatie redelijk snel te kunnen doorzien.

Steeds blijkt dat er om tot een goede opzet te komen heel wat meer komt kijken dan alleen een dosis goede wil en enthousiasme, al blijven we er ons van bewust dat zonder die beide factoren het hele idee van het nieuw leven inblazen van het korenmolenaarsambacht sowieso een onmogelijke zaak is!

Te Hooi en Te Gras; Ambachtelijke Korenmolenaarswetenswaardigheidjes.

t.H.& t.G. (1) Tweede man in Wervershoof.

Met voldoening melden wij het ons door molenaar Adrie Peereboom meegedeelde feit dat sinds kort op molen "De Hoop" een 2e man in dienst is gekomen. De zaken gaan er zo goed dat het bestuur van de Stichting die de molen exploiteert het op aandringen van de eerste molenaar verantwoord vond tot aanstelling van een molenaarsknecht over te gaan. Het is de 17-jarige molenaarsleerling Eric Dudink, die de eerste beginselen van het ambacht in zijn vrije tijd heeft afgekeken van molenaar Arie Berkhout van "Het Rode Hert" te Oudorp onder Alkmaar. En daarmee is dan de continuïteit van het bedrijf in Wervershoof belangrijk verbeterd en voor de instandhouding van het ambacht in het algemeen, weer een stap in de goede richting gezet. Bravo!

Van Leerling via Gezel tot Meester.

Wat moet een deelnemer die ooit is geballoteerd en toen in de categorie leerling-molenaar is toegelaten tot ons molenaarsgilde als hij op een gegeven moment zoveel ervaring heeft opgedaan dat hij in staat is om onder alle omstandigheden naar behoren geheel zelfstandig met de molen te malen d.w.z. in feite meent te voldoen aan het ervaringsniveau van een gezel-molenaar?

Wat moet een gezel-molenaar die ooit als zodanig is geballoteerd, maar die door de vele ervaring die hij intussen met malen en scherpen heeft opgedaan meent zichzelf een "gedegen vakman" te mogen noemen die ook wat het scherpen betreft geen beroep meer behoeft te doen op een meer ervaren collega en derhalve voor zichzelf heeft uitgemaakt te voldoen aan de in art. 11.2.a van onze statuten gegeven omschrijving van een meester-molenaar?

Welnu, zo'n man moet opnieuw geballoteerd worden waarbij dan kan worden uitgemaakt of hij inderdaad de stap naar de volgende categorie kan maken. Wij geven degenen die dit aangaat de raad om even het secretariaat te schrijven en mee te delen dat men voor een hogere categorie geballoteerd wil worden. Het secretariaat stuurt U dan een aanmeldingsformulier (zonder statuten, want die heeft U al!) dat U dan kunt invullen en voorzien van Uw persoonlijke gegevens zoals die op dat moment luiden en met een beschrijving van Uw tot dat moment opgedane molenaars-ervaring (waaruit dan blijken moet dat die zó is toegenomen dat de stap naar de volgende categorie reëel zou zijn) kunt terugzenden.

Hoewel dat niet ingevolge een bestuursbesluit als verplichting is vastgesteld, zouden wij het toch wel zeer op prijs stellen wanneer U bereid zou zijn dan net als echte nieuwkomers een bedrag van f.50,= aan de penningmeester over te maken ter bestrijding van de reiskosten e.d. die het realiseren van zo'n bezoek van een vier-man sterke ballotagecommissie met zich meebrengt. Dankzij de bedrijvigheid in maalactiviteit die op steeds meer molens zichtbaar wordt is het proces van ervaringsoverdracht weer op gang gekomen en dat zal zich ook kunnen uiten in de "doorstroming" van reeds bij ons ambachtsgilde aangesloten deelnemers van leerling via gezel tot meester!

t.H.& t.G. (2) Bruiloftsfeest in Wervershoof.

We blijven, wat deze rubriek betreft nog even in de kop van Noordholland om te melden dat op vrijdag 25 augustus j.l. de molen "De Hoop" in "de vreugd" stond vanwege het feit dat meergenoemde molenaar Adrie Peereboom in het huwelijk trad met mej. Aija Aarsen.

Naar wij vernamen zijn de nodige collega's naar het West-Friese gereisd om het jonge paar op die dag hun gelukwensen aan te bieden. Wij als redactie doen dat hierbij nog eens schriftelijk. Overigens is Adrie nu in het voetspoor getreden van vele voorgangers, die hun aandacht moesten verdelen tussen twee liefdes : hun vrouw en hun molen. Vandaar proficiat en sterkte!

t.H.& t.G. (3) De Leeuw te Oldehove pelt weer.....

zo lazen wij in "De Molenaar" nr.34 (23 aug.j.l. pag.1120). Al lezende moesten wij even terugdenken aan het stukje "kansen voor Gortpelmulders?" uit de aflevering van ons blad Van Haver tot Gort dus, van december vorig jaar (nr.9). We schreven daar dat onze voorzitter een mogelijke afnemer van ambachtelijk gepelde gort op het spoor had gezet van twee Groningse Mulders. Toen wisten we nog niet - schreven we - wat daar uit zou komen; nu dan wel! Zou het gortpellen op de windmolen als specifieke tak van het korenmolenaarsambacht dan toch nog kunnen blijven voortbestaan? We blijven hoopvol gestemd!

Van Roe en Rad tot Loper en Ligger.

Als schrijver van deze rubriek was ondergetekende natuurlijk zo trots als een aap (of is het woord "pauw" meer op zijn plaats) dat het artikel "over rijnen en spillen....." uit ons nr.11 werd overgenomen in het vakblad "De Molenaar".

Het uitgebreide tekenwerk over de afstelling van het vast-werk was helaas niet zo tijdig gereed dat het toegezegde verhaal over dat onderwerp met deze aflevering van Van Haver tot Gort mee kon.

Dat houdt U dus nog van ons tegoed.

Victor Mulder.

Geachte Bakker.....

Bij een onzer collega's zagen we een briefje met deze aanhef, dat hij naar aanleiding van het verwerken van tarwe-nieuwe oogst- aan zijn klanten had gezonden en als volgt luidde :

"Wanneer U de eerstvolgende keer volkorenmeel van onze molen zult ontvangen, zal dit gemalen zijn van tarwe van de nieuwe oogst.

Daardoor zijn andere bakresultaten te verwachten!

De graan-melange is zodanig gekozen, dat het eiwit-gehalte ongeveer hetzelfde is gebleven.

Niettemin leek het ons raadzaam U attent te maken op mogelijke verschillen bij het verwerken van het meel.

Met vriendelijke groet,

Hoogachtend,...."

Misschien een idee ter navolging?....

t.H.& t.G. (4) "Sara Catharina" maalt weer!

In augustus vorig jaar (v.H.t.G. nr.7) berichtten we U van de roebreuk op deze molen, die gelegen is in Kerkdriel in het land van Maas en Waal. Een bedrijfsongeluk dat voor molenaar Van Korlaar inhield dat hij noodgedwongen met een motorisch gedreven maalstoel verder moest werken.

Het heeft nogal wat tijd gevergd aan voorbereidingen voor de molen weer maalvaardig was, maar er is naar wij vernamen, aan de molen dan ook nog wel het een en ander méér gebeurd dan alleen maar het steken van één nieuwe roe.

Thans is de molen voorzien van het fokwieksysteem van Ir.Fauël, met regelborden die via een doorboorde as bij de staart bedienbaar zijn. Naar het schijnt is dit systeem voor het eerst toegepast aan de molen van de heer Sikkens te Munnikezijl (Fr.) Wellicht dat we t.z.t. nog eens wat meer kunnen vertellen over de werking en hoe het bevalt.

Voorlopig wensen we de heer Van Korlaar toe dat hij weer met veel genoegen met zijn verbeterde molen mag malen!

"Herhaalde oproep"

G E M E E N T E U T R E C H T

In opdracht van de STICHTING "RHIJN EN SON" i.o. wordt gevraagd voor de door haar te exploiteren korenmolen een

E R V A R E N M O L E N A A R

De functionaris zal, tot het moment waarop de stichting feitelijk is opgericht, op arbeidsovereenkomst worden aangesteld bij de dienstenstructuur R.O.V.U. van de gemeente Utrecht.

De korenmolen "Rhijn en Son" zal vermoedelijk medio oktober 1978 in werking worden gesteld.

In de molen is een woning gesitueerd, geschikt voor een gezin met twee à drie kinderen.

Gegadigden dienen te beschikken over een meerjarige ervaring met de exploitatie van een korenmolen. Het bezit van het diploma van het gilde van vrijwillige molenaars strekt tot aanbeveling.

Het salaris zal worden vastgesteld volgens de C.A.O. voor de Coöperatieve en de Particuliere graanbe- en verwerkingsbedrijven. Overigens biedt de vorm van beloning ruimte voor overleg, mede in verband met de in de molen aanwezige en te exploiteren winkel.

Telefonische informatie kan worden ingewonnen bij de heer B.P.Jansema, telefoon 030-91 11 14.

Schriftelijke sollicitaties gelieve U te richten aan de Algemeen Directeur van de dienstenstructuur R.O.V.U., Postbus 8200 te Utrecht, met vermelding van nr. 10505 in de linkerbovenhoek van de envelop.
